

вхідних бар'єрів [2]. Гострим питанням стало приведення економічної системи до загальноєвропейських стандартів, особливо у таких питаннях як податковий режим, що стримував можливості галузі. Хоча і законодавчо вони належать до єдиного європейського ринку страхування, повільний рух у напрямку реформування системи так і не призвів до успішних економічних результатів.

Особливу економічну активність можна спостережити у період директив третього покоління, які зняли вхідні бар'єри на міжнародний ринок. Відтепер для проведення страхування не було потрібно відділення або представництва на території держав-членів ЄС. Правила єдиної ліцензії призвело до процесу злиття та відкриття дочірних компаній в інших країнах, тим самим об'єднуючи окремі галузі в єдиний ринок в умовах рівної конкуренції [3].

Можна вважати, що успіх у становленні єдиного законодавства відбувся великою часткою через те, що були враховані інтереси індивідів-страхувальників, які отримали свободу від контролю та регулювання у складенні контрактів, та ліберальні тарифи. В свою чергу, останнє стимулювало зростання пропозиції страхових продуктів і підвищення їх привабливості для споживачів.

На сьогоднішньому етапі функціонування страхового ринку ЄС роль регулювання надана організації «Європейське страхування», створена в 1953 році під назвою «Європейський страховий комітет». Вона покликана сприяти розвитку страхування і представляти інтереси європейського страхового ринку в міжнародному масштабі. Основне завдання - представляти інтереси страховиків країн-членів ЄС в міжнародних організаціях. Страхова галузь піддається аналізу і на сьогоднішній день, процес вдосконалення законодавства в ЄС не припиняється - проходить розробка директив, спрямованих на гармонізацію основних принципів державного регулювання договорів страхування.

Висновки. У процесі становлення страхового ринку, Європейський парламент зумів створити загальну систему страхування і його регулювання, поєднуючи інтереси всіх сторін-учасників, використовуючи методи державного регулювання та саморегулювання. Незважаючи на економічну нерівність деяких країн-учасниць, процес інтеграції страхового ринку надав йому нових можливостей до розширення, тим самим підвищив свою конкурентоспроможність на світовому ринку послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ernst & Young European Insurance Outlook 2017. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-2017-european-insurance-outlook/\\$FILE/EY-2017-european-insurance-outlook.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-2017-european-insurance-outlook/$FILE/EY-2017-european-insurance-outlook.pdf)
2. Insurance Europe. European Insurance – Key Facts, August 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.insuranceeurope.eu/sites/default/files/attachments/European%20Insurance%20-%20Key%20Facts%20-%20August%202016.pdf>
3. Sholoiko A. The development of European insurance market infrastructure / A. Sholoiko // EUREKA[^] Social and Humanities. – 2017. №6. – P. 4-5.

*Зав'ялова К. С., к.е.н. Родіонова Т. А.
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

ВПЛИВ ОПЕРАЦІЙ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КИТАЮ

Злиття і поглинання компаній мають свої особливості в різних країнах або регіонах світу. Так, наприклад, на відміну від США, де відбуваються злиття або поглинання великих фірм, в Європі спостерігаються злитті та поглинання дрібних і середніх компаній, а в Азіатському регіоні – злиття або поглинання компаній суміжних галузей.

Лідером серед країн світу за показником сукупної вартості угод, включаючи угоди на внутрішньому ринку, залишається США з показником в 1,01 трлн дол США (46%

загальної вартості угод злиттів і поглинань на глобальному ринку). Втім другу позицію зайняв Китай (222 млрд. дол. США), що свідчить про його найважливішу роль з угод злиттів та поглинань в Азіатському регіоні.

Китай домігся вражаючих результатів, в першу чергу, в сфері зарубіжних інвестицій – китайські компанії взяли участь в 372 угодах – це найвищий показник в історії Китаю, що перевищив рівень 2015 р. на 118,7%. У 2016 р. об'єм прямих іноземних інвестицій із Китаю зріс на 30% в річному численні і досяг 188,8 млрд. дол. США, китайські компанії оголосили про укладення 622 угод злиттів і поглинань за кордоном на суму 221,7 млрд. доларів США, що забезпечило зростання на 147% в порівнянні з 2015 р.

Головну роль в зовнішніх інвестиціях Китаю починають грати вже не національні державні компанії, а зміцнілі приватні компанії. В умовах економічної реструктуризації вони намагаються оптимізувати розподіл ресурсів та вдосконалити свої позиції в світовому ланцюгу створення вартості за рахунок зарубіжних інвестицій та угод злиття та поглинання [1]. Оскільки все більше китайських компаній виходять на світову арену, це свідчить про те, що китайська відкрита економіка досягла нового етапу в своєму розвитку і вказує на поточну фазу її реструктуризації і модернізації. З 2016 року деякі китайські підприємства збільшили обсяг зарубіжних активів під впливом галузевих змін та інновацій, уповільнення економічного зростання на внутрішньому ринку, коливань курсу юаня і інших чинників [2].

Кількість угод злиття і поглинання Китаю (рис. 1) з кожним роком, починаючи з 1996 р. по 2016 р., тільки зростала. Лише в деяких роках видно, що був невеликий спад. У 2001 р. кількість угод зменшилась на 326 угод. Друге зменшення кількості угод відбулося у 2005 р. – на 350. Незначне скорочення кількості угод в результаті наслідків світової економічної кризи відбулося у 2009 р. (-129 угод). Останнє падіння кількості угод відбулося у 2012 р. (-497 угод). Далі спостерігається стрімке зростання кількості угод, що ставить Китай на гідне місце серед розвинутих країн на ринку злиттів і поглинань.

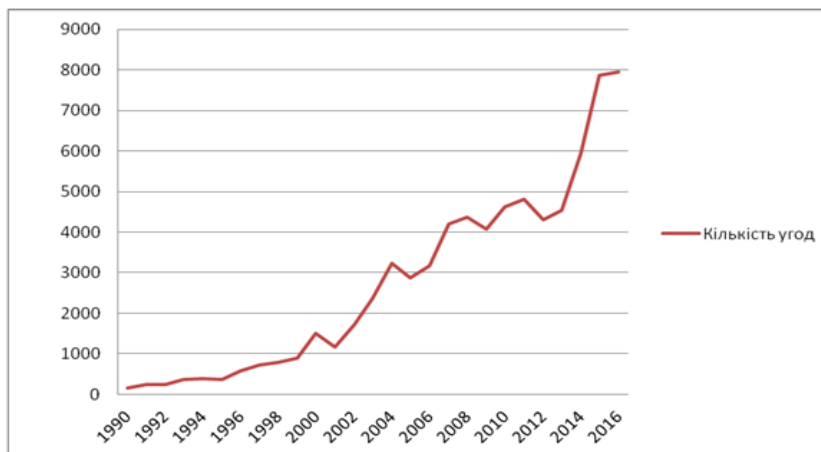

Рис. 1. Кількість угод злиття і поглинання Китаю з 1990-2016 рр.

Джерело: розроблено автором на основі даних [3].

Найбільш часті набувачі в Китай приходять з США, Сінгапуру і Японії (1853, 1323 і 750 угод). Четверте місце – Віргінські острови (462 угоди), а п'яте – Великобританія (420 угод) [3].

З точки зору вартості основні галузі виробництва, в яких уклалися угоди злиття і поглинання в Китаї з 2000-2016 рр., були фінансовий сектор, що становить 16,8% від усіх угод із загальною вартістю 753 млрд. дол. США. Друга найбільш важлива галузь в вартісному вираженні – це сектор матеріалів з вартістю угод на суму 558 млрд. дол. США і третя – промислова галузь з вартістю угод на суму 527 млрд. дол. США.

Що стосується кількості угод злиття і поглинання Китаю за кордоном, то можна побачити аналогічну динаміку. З кожним роком, починаючи з 1990 р. по 2016 р.,

кількість угод лише стрімко зростала – з 49 до 823, втім у деяких роках спостерігалась тенденція до зменшення кількості угод, але в значній мірі ці падіння ніяк не вплинули на загальну динаміку кількості угод.

Протягом чотирьох років поспіль найбільш привабливими для китайських компаній країнами залишалися США – 878 угод, Австралія – 708 та Сінгапур – 497. Великобританія займає 4-е місце по частоті угод, що становить 305 угод, а Канада, яка займає 5 місце – 289 угод [3].

У 2016 році китайські компанії здійснили 823 угоди в порівнянні з 502 угодами роком раніше. Сума оголошених угод в річному обчисленні зросла на 40%, досягнувши 145,9 млрд. дол США. Сума зарубіжних угод злиття і поглинання Китаю в 2017 році пододала позначку в 150 млрд. дол США.

Найбільшою за всю історію зарубіжною угодою китайських інвесторів стало придбання China National Chemical Corporation (ChemChina) швейцарської компанії Syngenta, яка працює в агрохімічній галузі і займається виробництвом насіння, за 43 млрд. дол. США [4].

Отже, аналіз ринку злиттів і поглинань Китаю демонструє, що китайський бізнес активно освоює світовий ринок, що ставить Китай на гідне місце серед розвинутих країн світу з кількості і вартості угод злиттів і поглинань. Після більше ніж 10 років бурхливого зростання Китай став рушійною силою розвитку світового ринку з угод злиття і поглинання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. В 2015 году Китай впервые осуществляет чистый вывоз капитала со вторым по величине показателем внешних ПИИ в мире, информационное агентство «Синьхуа», 22 сентября 2016 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/\\$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf)
2. Агентство Mergermarket, включая данные по Гонконгу, Макао и Тайваню, 2016 год [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/\\$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf)
3. IMAA. Institute for Mergers, Acquisitions & Alliances (статистичні дані) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imaa-institute.org/m-and-a-in-china>
4. Национальное статистическое бюро КНР, Министерство коммерции КНР, Государственное валютное управление КНР, данные обобщены компанией EY в 2017 году [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/\\$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf)

*Підкамінна Ж. С., к.е.н. Матюк Т. В.
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Освітній комплекс – це невід’ємна частина у будь-якій національній економічній системі, де формуються передумови, пов’язані зі становленням інформаційно – енергетичних національних ресурсів і виступає у якості основного аспекту при цивілізаційному вимірі економічного розвитку.

Освітня послуга є специфічним економічним благом, що надається, для задоволення різноманітних освітніх потреб, котрі є взаємною суспільною та індивідуальною зацікавленістю стосовно їх подальшого використання в професійній діяльності [2, с. 157].